

Slovenski dom

Poština plačana v gotovini

Cena Din 1⁻

Štev. 16.

V Ljubljani, petek 21. januarja 1938.

Leto III.

Dr. Stojadinović v središču nemškega železarstva

Essen, 21. jan. AA. (DNB.) Predsednik jugoslovanske vlade dr. Stojadinović se je včeraj pripeljal s posebnim vlakom v Essen. Na postaji so ga pozdravili jugoslovanski častniki, deželni namestnik in essenski župan. Nato so se jugoslovanski gostje odpeljali z avtomobilom v Kruppove tovarne. Pred postajo in na vseh ulicah, po katerih so krenili avtomobili predsednika jugoslovanske vlade, je velika množica priščno pozdravljala dr. Stojadinovića.

Dr. Stojadinović si je ogledal Kruppove tovarne. V novi povečani dvorani glavnega ravnatelja

škega posloja teh tovarn je bil slavnosten sprejem predsednika jugoslovanske vlade dr. Stojadinovića in njegove gospe. Uglednega gosta je pozdravil dr. Krupp, predsednik upravnega odbora in ravnateljstva. V svojem pozdravnem govoru je dr. Krupp v. Bohlen und Halbach na kratko orisal zgodovino na vsem svetu znamenitih Kruppovih podjetij. Govorec o delovanju podjetja, je navajal posebne naloge, ki jih postavlja za nemško gospodarstvo štiriletni načrt. Omenil je med drugim novi tehnični postopek za boljšo izrabo slabše rude, ki vsebuje manjši odstotek železa. Nato je na kratko

orisal velepomembne socialne ustanove, ki so jih za svoje delavstvo in nameščenstvo ustvarile Kruppove tovarne. Naposled je omenil dobre kupčijske zveze Kruppovih tovarn z Jugoslavijo. Nato je dr. Krupp izročil predsedniku vlade dr. Stojadinoviću kot častni dar nož za odpiranje pisem, umetniško izdelan iz jugoslovanskega železa, in izrekel svoje najlepše želje za nadaljnji krepki gospodarski razvoj in srečen polet kraljevine Jugoslavije. Po njegovem pozdravu se je začel ogled posameznih naprav Kruppovih tovarn.

Vesti 21. januarja

Angleško-turška gospodarska pogajanja se bodo začela te dni v Ankari. Pri njih gre za to, da bi angleški kapital sodeloval v turški industriji.

Vojni proračun je znižala Norveška. To je edina država na svetu, ki v splošnem pričakovanju vojne ne mara zviševati izdatkov ne za obrambo, ne za izpolnitev vojske.

Ameriško državljanstvo je dobila znana nemška pisateljica Vicki Baumova. Pred sprejemom bo morala napraviti skušnjo iz angleščine in iz ameriške pisave.

V mednarodni letalski tekmi z vseh strani Evrope, ki je imela cilj mesto Hogar v Sahari, je zmagal nemški letalec, poročnik Goetz.

Avstrijska vlada se je morala opravičiti Nemčiji zaradi tega, ker je knez Hohenberg v pijanosti razbil napis na dunajskem zastopstvu nemških državnih železnic, na katerem je bil kljukasti križ. Pogumnega kneza bo zaradi tega zaslila še sodnija.

Primanjkljaj v francoski trgovini znaša za l. 1937 18 milijard frankov. Za toliko so Francozi več izvozili kakor uvozili. Leta 1936 je znašal primanjkljaj samo 9 milijard frankov.

Mednarodni zbor knjižnih založnikov bo letos v Leipzigu. Udeležile se ga bodo vse evropske in izvenevropske države, razen USA.

Trgovina med Nemčijo in Rusijo je kljub vsenu načelnemu nasprotstvu zelo živahna, ker potrebujejo Rusi nemške stroje, Nemci pa ruskih surovin. Zaradi vse bolj rastoče trgovine se bodo v kratkem začela pogajanja za novo ureditev izmenjave blaga.

O nesreči zrakovplov »Hindenburg« so Nemci izdali zdaj uradno poročilo, v katerem ugotavljajo, da je zračni orjak zgorel ne zaradi kakšnega atentata, marveč zaradi tega, ker je uhaljal iz balona gorljivi vodik in se ob motorjih vnel.

Velike slovesnosti imajo te dni v Avstraliji, ko praznujejo 150-letnico ustanovitve avstralske države.

Vsi častniki angleške trgovske mornarice na Daljnem vzhodu bodo morali dovršiti poseben obrambni tečaj, da se bodo znali ravnati v primeru nenadnih zračnih napadov.

Pogajanja med Irsko in Anglijo se bodo nadaljevala ob prvi ugodni priložnosti, ki je prvi sestanek med irskimi in angleškimi državniki pripravil razpoloženje za morebitni sporazum, ki ga obe državi nujno potrebuje. Razgovori se bodo začeli spet po šestih tednih.

40 velikih zborovanj za bojkot japonskega blaga je bilo te dni po raznih francoskih mestih.

Volitev v Angliji letos ne bo, čeprav si nekatere stranke to žele. Volitvam nasprotuje vlada, ki bi rada prej v miru izvedla oboroževalni načrt.

O novi kmetijski zakonodaji se bo posvetovala na prihodnjih sejah češkoslovaška poslanska zbornica.

Zrtev velikega požara v kanadskem zavodu sv. Hijacinta je po zadnjih poročilih 48. 25 trupel nesrečnih otrok morajo še dobiti izpod razvalin.

Zakon o ponovni uvedbi obvezne cerkvene poroke, ki so jo pred časom odpravili, pripravljajo nova romunska vlada.

Odgoditev 100. zasedanja Zveze narodov zaradi krize francoske vlade je še povečala nezamiranje malih držav v to ustanovo. To sta ugotovila angleški zunanji minister Eden in francoski poslanik v Londonu Corbin pri razgovoru, ki sta ga imela včeraj.

30 uradnikov nemškega prometnega ministristva bo v začetku februarja obiskalo Poljsko in si ogledalo vse tamošnje prometne naprave. Z njimi bo prišel tudi namestnik nemškega prometnega ministra Heimann.

Francija ima petkrat manj letal, kakor jih imata Nemčija in Italija. Vrh tega so njena letala dvakrat počasnejša od nemških in italijanskih. Zato ni misliti, da bi Francija mogla danes vzdržati skupni napad Nemčije in Italije. Verjetno je, da bodo zaradi tega začeli Francozi kupovati letala v Ameriki.

Za 400% je zvišala carine na blago iz USA Mehika. Uvoz iz Združenih držav je doslej znašal 70% vsega mehiškega uvoza. Nove carine so sklenili na korist nemškemu blagu.

Stalno letalsko zvezo z Južno Ameriko za redni potniški promet bo uvedla spomladni francoska družba Air France.

Poročilo o gospodarskem položaju Evrope, ki ga je sestavil bivši belgijski ministrijski predsednik van Zeeland, bodo objavili v začetku prihodnjega tedna.

Zaradi kljukastih križev iz papirja, ki sta jih izdelovala dva mlada hitlerjevca na Dunaju, sta bila obsojena, eden na tri, drugi pa na štiri mesece težke ječe.

Volitve bodo imeli konec februarja v Estoniji. Zmagajo napovedujejo vladni stranki.

Na sedanjem zasedanju Zveze narodov se bodo razgovarjali predvsem o razmerah na Daljnem vzhodu in o razmerju med članicami in nečlanicami v Zvezi narodov. Sklenili ne bodo nič kakor ponavadi.

V Berlinu je dospel francoski častnik in politični pisatelj de Brunon in bo tam gost voditelja nemške mladine Schiracha. Obiskal bo med drugim tudi skupna smučarska taborišča nemške in francoske mladine.

Mladini vsega sveta je govoril po radiu predsednik francoske poslanske zbornice Herriot in jo pozval, naj letos dela z vsemi silami za ohranitev svetovnega mira. Mir bo mogoče obdržati le, če bodo po vsem svetu zrastle novi ljudje, ki bodo apostoli mira.

Za častnega meščana v Užhorodu, glavnem mestu podkarpatske Rusije, so izvolili predsednika češkoslovaške vlade dr. Hodža za zasluge, ki si jih je prislužil za podelitev avtonomije podkarpatskim Rusom.

O nalogah držav Rimske zveze, zlasti Avstrije, je dal italijanskemu tisku daljšo izjavo avstrijski kancler dr. Schuschnigg. V njej poudarja, da more Avstrija svojo nalogo v tej zvezi izvrševati le kot docela prosta in neodvisna država.

Predsednik madžarske vladne stranke Ivady je odstopil zaradi nesporetov, ki so izbruhnili med njim in skrajnim desnim krilom v stranki.

Položaj katolištva v današnji Franciji

Dunaj, 21. jan. o. Pariški pomožni škof msgr. Beaussart se mudi te dni na Dunaju in je imel na povabilo katoliških študentovskih društev predavanje o položaju katolištva in Cerkve v Franciji. — Msgr. Beaussart je dejal, da je ta položaj za marsikoga, ki opazuje dogodke v Franciji od zunaj, uganka. Nekateri vidijo v današnji Franciji velik napredek verske misli, drugi pa trdijo, da je Francija v glavnem velika svobodomiselná država. Francoska Cerkve in katoliška vera sta doživeli usoden trenutek v začetku 20. stoletja, ko so svobodomislci izvedli ločitev Cerkve od države. Toda ta treslec izvedli ločitev Cerkve od države. Toda ta treslec je bil po drugi strani naravnost blagoslov nutek je bil po drugi strani naravnost blagoslov za pozitivno versko misel, zakaj katoličani so se zavedali, da je glavna njihova naloga ne vzdrževanje zunanjih postojank, ki so jih imeli, marveč misijonarjenje v francoski razkristjanjeni javnosti in družbi. Niso si dali vzeti te naloge in katoliška Cerkve je po dolgih težkih letih spet dokazala svojo duhovno moč in postaja danes od dneva do dneva močnejša. Njen razvoj vzbuja najlepše nade kljub zunanjemu mračnemu videzu.

Drzen italijanski polet v Brazilijo

Rim, 21. jan. AA. Stefani. Tri letala tipa »Savoia Marchetti« bodo vsak čas odletela iz Guidonia proti Dakaru in naprej v Južno Ameriko. Guidonia—Dakar je prvi kos tega poleta. Prvi kos je dolg 4300 km in bodo morali leteti tudi nad Saharo. Drugi kos—Dakar—Natal je dolg 3200 km in gre preko južnega dela Atlantskega morja. Nazadnje bodo letala preletela še preko Rio de Janeira, ki je dolga 2300 km. Voda skupine je polkovnik Boseo, drugo letalo vodi Mussolinijev sin Bruno, tretje letalo kapitan Moscatelli.

Arabci hočejo Palestino samo zase

Jeruzalem, 21. jan. AA. (DNB.) Vsi palestinski arabski listi odločno in soglasno odklanjajo judovski predlog, naj se Palestina, oziroma angleški mandat izpremeni v angleški dominion. List »Adifaa« pravi, da je treba ta predlog zavrniti prav tako odločno, kakor načrt razdelitve Palestine v arabsko in judovsko državo. List »Islamica« piše, da odklanja arabski narod prav tako tudi predlog o naselitvi Judov v Transjordaniji, Iraku ali drugih arabskih državah, da bi na ta način znižali število judovskih priseljencev v Palestini.

Dogodki na rdečih me'ah

Riga, 21. jan. AA. (DNB.) Po poročilih iz Estonije je prišlo na zmazem Peipuskem jezeru do resnega obmejnega spora med Estonsko in Sovjetsko Rusijo. Sovjetski obmejni stražniki so se polastili več estonskih ribičev in jih hoteli odpeljati čez led na sovjetska tla. Svojim rojakom so prihiteli na pomoč estonski obmejni stražniki ter je med nasprotiki prišlo do srditega streljanja. Dva sovjetski stražniki sta ubita. Ugotovljeno je, da so bili sovjetski stražniki v trenutku, ko je prišlo do spora, na tistem delu jezera, ki nesporno pripada Estonski.

Vremensko poročilo

Rutee-Planica: —6, jasno, mirno, 85 cm od-srenjenega snega.
Planica-Tamar: jasno, mirno, pršič, 110 cm.
Kranjska gora: —5, zračni tlak se veča, jasno, mirno, 60 cm odsrenjenega snega. Sankališče in drsališče uporabno.
Vršič: pršič, 110 cm.
Dovje-Mojstrana: —1, jasno, mirno, 25 cm snega.
Bled: —1, zračni tlak se veča, jasno, mirno, sren 26 cm. Jezero za drsanje deloma uporabno.
Pokljuka: —2, jasno, 25 cm pršiča na 100 cm podlage, skakalnica uporabna.
Sv. Janez ob Boh. jezeru: —7, jasno, mirno, 5 cm pršiča na 50 cm podlage.
Zlatorog ob Boh. jezeru: —7, jasno, pršič na 50 cm podlage.
Komna: —9, jasno, 10 cm pršiča na 170 cm podlage.
Krvavec: —10, jasno, sever, 25 cm pršiča na 100 cm podlage.
Velika Planina: —8, jasno, pršič, 150 cm.
Kamniška Bistrica: —5, jasno, 25 cm zmrznjenega snega.
Bukovica: pršič, 100 cm.
Kofjina Loka: —2, jasno, mirno, odsrenjen sneg, 10 cm.
Kurešček: 0, 10 cm zmrznjenega snega.
Koča pod Kopo: —4, jasno, 160 cm snega.
Jezerce: —2, jasno, mirno, 10 cm pršiča na 40 cm podlage.

Za sporazum med Anglijo in Nemčijo se zavzema voditelj anglikanske cerkve nadškof canterburyški, ki je na zborovanju anglikanskih škofov in višje duhovščine dejal, da je treba Hitlerjevim mirovnim izjavam verjeti in njegove ponudbe sprejeti.

Kljub važnim nalogam, ki čakajo:

Negotov položaj nove francoske vlade v zbornici

Pariz, 22. jan. Danes bo nova francoska vlada prebrala v zbornici svojo nastopno izjavo. V parlamentu jo bo prebral predsednik Chautemps, v senatu pa podpredsednik Daladier.

Takoj nato bodo začeli razpravljati o vprašanjih glede splošne politike vlade. Teh vprašanj je troje. O splošni politiki vlade hočeja najprej govoriti za socialiste Serol in za komuniste Jean Renaud. Predlog za zaupnico so že izdelali v socialističnem klubu in ga nato predložili predsedstvu levičarskih strank. Zastopniki vseh levičarskih strank so že izjavili, da bodo glasovali zanj, samo komunisti so izdelali svoj lastni predlog.

Snoči še ni bilo mogoče uvideti, kakšno bo stališče komunistov do nove vlade. Sklenili so, da bodo zavzeli stališče do vlade šele tedaj, ko bodo slišali vladno izjavo. Z drugimi besedami si hočejo komunisti, če bi se pa odmaknili socialisti in ko bi socialisti zapustili vladno večino, če to store komunisti. Če bi se pa odmaknili socialisti in komunisti, tedaj bi se vladi pridružili avtomatično

centrum in skupine zmerne desnice. Zato je pričakovati, da bo skrajna levica zelo obzirna pri sklepanju o svojem stališču in da danes v parlamentu ne bo nikakih presenečenj, čeprav je položaj vlade v zbornici precej dvomljiv in negotov in vladi na splošno ne obetajo dolgega življenja zaradi razdora v ljudski fronti.

Vlada je imela snoči sejo, na kateri so se posvetovali o nastopnih izjavah in pa o vprašanjih državne obrambe. Sklenili so, da bo vojni minister odšel dobil večjo oblast glede nadzorstva nad vodstvom kopne vojske, vojne mornarice in letalstva. To pa zaradi tega, da bo delo za obrambo države potekalo enotno. Za vsa tri ministrstva, vojno, letalsko in mornariško, bodo ustanovili poseben sedelovalni odbor, ki mu bo predsedoval vojni minister in podpredsednik vlade Daladier. Načelnik generalnega štaba in član tega odbora bo tudi general Gamelin. Izpolnitev in dovršitev francoske obrambe smatra vlada za eno najvažnejših svojih nalog zaradi vsebolj rastoče vojne nevarnosti v Evropi.

200.000 gostov pri kraljevi poroki v Egiptu

Kairo, 21. jan. o. Vsi politični spori, ki so se pred kratkim pretresali Egipt, so te dni izginili spričo velikega dogodka, da se je mladi kralj Faruk poročil. Ta dogodek pomeni narodni praznik za vse egiptovski državo. Zadnje dni so iz vseh krajev države prihajale velike množice ljudi, bodisi s posebnimi vlaki, bodisi z ladjami po Nilu, bodisi v karavanah na kamelah. Vsega skupaj je z drugih krajev prišlo v prestolnico čez 200.000 ljudi, ki so jih včeraj vse pogostili na kraljeve stroške.

Včeraj dopoldne ob 11 je bila poroka kralja Faruka in Faride Zulfikarjeve. Poroko so označili s fanfarami in s 101 topovskim strelom. Poroka se je izvršila po mohamedanskem obredu v palači Kurben, tako da sta kralj in nevestin oče podpisala zakonsko pogodbo. Priči sta bili za kralja predsednik vlade Ali Maher paša in vrhovni mojster ceremonijal Zulfikar paša. Šele popoldne bo ena izmed kraljevih tet prišla po mlado poročenko na stanovanje njenih staršev. Kraljevski par je prireditelj popoldne velik sprejem za sorodnike obeh družin. Zanimivo je, da pripada nevesta meščanski in ne plemiški rodbini.

Razglasitev poročnega dejanja je seveda izzvala v prestolnici ogromne manifestacije, tako da je bilo milijonsko mesto podobno eni sami veselici. Posebno pestrost in barvitost so slovesnosti dajale skupine Arabcev in Beduinov v slikovitih nošah na kamelah in iskrih konjih, ki so glasno in s streljanjem dajale duška svojemu veselju. Kraljevo palačo so ves dan oblegale ogromne množice, ki so vzklikale v čast mlademu kralju in kraljici ter jima želele srečo.

Višek slovesnosti je bil zvečer, ko je vse mesto zajela čarobna razsvetljava. Deset in desetisoč barvitih žarnic, spletenih v ognjene vence, so zavili egiptovski prestolnici v morje luči. Pod njimi so valovale stisnjenoglavne množice do ranega jutra.

Mrzlično letalsko oboroževanje Anglije

Jeklene mreže za zračno obrambo Londona

London, 21. jan. o. Angleški obrambni načrt posvečuje posebno pozornost vprašanju, kako zagotoviti varnost pred zračnimi napadi v prestolnici države, Londonu. Nenadni letalski napad na to milijonsko mesto bi imel usodne posledice za vso Anglijo. Zaradi tega so angleški letalski strokovnjaki izdelali poseben načrt za zračno obrambo Londona. Po tem načrtu bodo zgradili veliko število balonov, ki bodo privezani okrog in okrog mesta in bodo nosili ogromne jeklene mreže. Baloni bodo stali v višini 3000—4000 m, torej tako visoko, da bombardiranje iz te višine že ni več zanesljivo. Mreže bodo onemogočile ali pa vsaj otežkočale sovražnim letalom dostop nad mesto. Letala se bodo morala dvigniti nad 4000 m visoko, če bodo hotela priti nad London. Ponoči pa bo zaradi teh mrež vsak napad nemogoč, s čemer bo mesto obvarovano najstrašnejših vojnih presenečenj. V londonski okolici že grade velike lope za spravljanje teh balonov. Za službo pri njih in pri mrežah bodo potrebovali kakih 5000, nalašč za to izvežanih letalcev in mehanikov.

Angleško vojaško letalstvo razpolaga sedaj, če odbijemo rezervno vojaško letala, s skupno 2031 letali. Od teh jih je 1540 Veliki Britaniji, ostala pa so razvrščena po angleških prekomorskih posestvih. Med gori navednim skupnim številom je 840 bombnikov in 162 izvidniških letal.

Angleško vojaško letalstvo je sedaj po številu letal za 150% močnejše, kakor pred dvema letoma. Večina oddelkov ima še po eno letalo vrste vilom je 840 bombnikov in 162 izvidniških letal. Letala so oborožena s 4 strojnimi, 2 sta pritrjeni na krili. Ta letala nadomeščajo sedaj postopno s še popolnejšimi, ki lete s hitrostjo 482 kilometrov na uro

S španskih bo išč:

Napredovanje nacionalistov proti Teruelu

Salamanca, 21. jan. AA. Stefani: Uradno poročilo nacionalističnega poveljstva pravi, da se je bitka okoli Teruela nadaljevala z zelo zadovoljivim izidom. Vsi protinapadi so bili uspešno odbiti. Sovražnika smo zapodili v beg in mu prizadejali velike izgube. Naše čete nadzirajo sedaj vso dolino reke Alfindre. Vsi protinapadi na levem krilu so bili odbiti. Sovražnik je imel velike izgube. Naše čete so včeraj ujele več sovražnih vojakov, med njimi tudi poveljnika sovražnega odseka pri Muletou. Naše letalstvo je bombardiralo sovražna gnezda in tudi oddelke, ki so se umikali. Izgube sovražnika so bile velike. Teruel je zdaj brez elektrike in vode, ker imajo nacionalisti v rokah vodo-vod in elektran.

Izmenjava ujetnikov

Perpignan, 21. jan. AA. Havas: Mednarodni Rdeči križ je dosegel, da si bodo nacionalisti in republikanci zamenjali 40 ujetnikov. Nacionalistični jetniki so bili vsi obojeni na smrt od rdečih sodišč. Svoje jetnike bodo nacionalisti poslali v Hendaye, rdeče jetnike pa bo Rdeči križ prevzel v Poutalouju.

Orožje za rdečo vlado

Bilbao, 21. jan. AA. (DNB.) Po poročilih iz Barcelone je Negrin dolgo konferiral z mehiškim poslanikom in nekim mehiškim višjim častnikom, ki je pred kratkim prišel v Barcelono, o nabavi velikih količin vojnega materiala v Mehiki. Kakor je znano, je Mehika že prej dobavila znatne količine vojnega materiala za španske rdeče čete.

Iz dnevnika ugledne Francozinje:

„Več umetnosti življenju, več življenja umetnosti“

Sredi prejšnjega stoletja je živila na Francozskem aristokratinja Marie de Flavigny, ki se je udejstvovala tudi kot pisateljica. Vendar pa se pod svojimi episi ni nikdar podpisala s pravim imenom, pač pa z izmišljenim imenom Daniel Stern. Morda si je izbrala drugo ime zato, ker je premalo verovala v vrednost svojih del? Omenjena Francozinja je, kakor menda vse pisateljice, pisala tudi svoj dnevnik, ki je od sila zanimiv. V njem rastejo tudi tele cvetke:

Človeško življenje se mi zdi kot velika simfonija, katere skladatelj je velik Umetnik, izvajajo jo pa glasbeniki, ki slabo slišijo.

Ko se je grški junak Odisej po desetih letih tavanja po morju končno vrnil nazaj v svojo domovino na otok Itako, rojstnega kraja ni več spoznal. Tako človek takrat, kadar je neizmerno srečen, pozabi na to, za čemer je hrepenel.

Najkoristnejši nauk, ki mi ga je dalo življenje, je ta, da moram najprej sebe znati prenašati.

Najhujše pri vsakem sovraštvu je, da je to sovraštvo tako nizkotno in tako zahrbtno, da se je treba okorajžiti, če se hočemo pri njem bojevati.

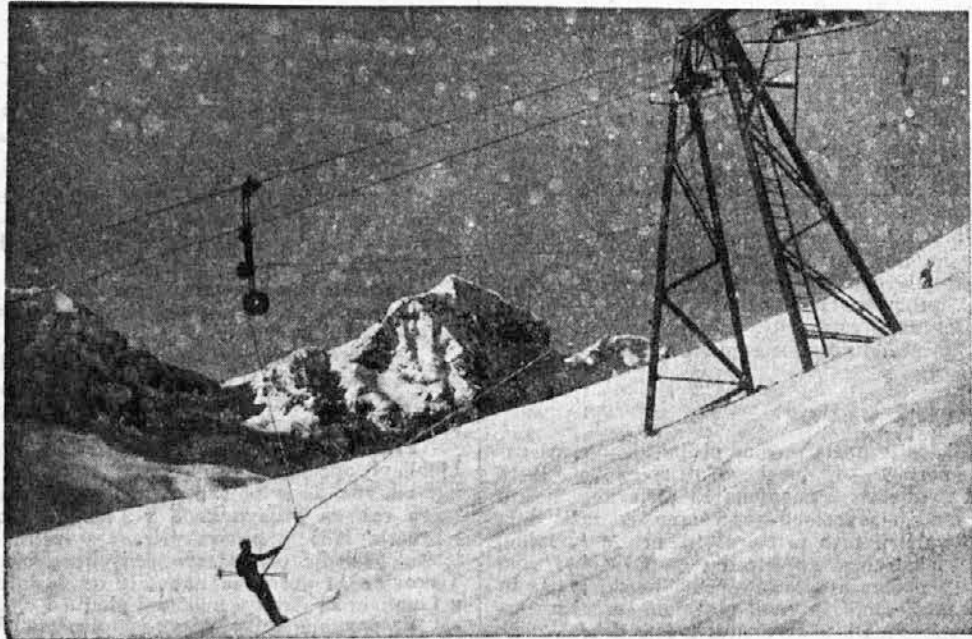
Ze dostikrat sem skušala ugotoviti, koga na svetu imenujemo prijatelja. Prišla pa sem do spoznanja, da je prijatelj tisti človek, ki misli ob vsaki priliki, da ima pravico, da ti pove kakšno kruto resnico, da ti da kak nekoristen nasvet ali iztisne od tebe denar, ki ga nikdar več ne boš videl.

Često se zgodi, da se čudiš, kako to, da imaš pri kakšni stvari tako hitro in tako neizpodbitno prav.

Prav pogosto se zgodi, da se dva mlada človeka zaljubita drug v drugega, ker mislita, da imata oba gotove lastnosti, ki jih v resnici nimata, in gresta zopet narazen zaradi napak, ki jih nimata.

Komaj se nam zazdi, da smo se dobro naučili živeti, pa se moramo že učiti, kako se umre. Nobenega mira ni v tej strogi šoli, ki se imenuje — usoda.

Učimo se, kako bi več umetnosti dali življenju in več življenja umetnosti.

Najnovejšo smučarsko dvigalo v St. Moritzu, s katerim je mogoče priti v 12 minutah 2660 m visoko.

V Vaziristanu je spet mir

Po angleških grožnjah je Ipija srečala pamet

Na severozahodni meji Indije so se novembra 1936 spet začeli precej krvavi boji med združenimi angleškimi in indijskimi četami na eni, in med divjimi plemeni, ki jih vodi fakir Ipi, na drugi strani. Zadnja poročila, ki prihajajo od tam, pravijo, da se je položaj toliko spremenil, da je večina čet, ki so se borile z Ipijem, že mirno lahko odšla nazaj v svoje vojašnice. Med njimi je bajje tudi precejšnje število angleških vojakov. Čeprav ta vojna še daleč ni imela tolikšnega obsega, kakor ga ima n. pr. danes vojna med Kitajci in Japonci, ali pa vsaj vojna v Španiji, vendar ni tako malo stala. Na tem bojišču je bilo pod orožjem 35 tisoč angleških in indijskih vojakov, ki so porušili za prehrano in ostalo okoli 250.000.000 din. Ti boji so bili bolj podobni manjšim praskam, sicer bi bilo gotovo več mrtvih kakor pa 200, in sicer od novembra meseca 1936 pa do zadnjega časa, ko se je vojna nehala. Ranjenec je bilo v tem času na angleški strani okoli 600. Med žrtvami je tudi precej angleških vojakov, ne samo Indijcev.

Vojna se je začela tedaj, ko je fakir Ipi naščuval svoje ljudi proti Indijcem, predvsem pa proti

Angležem, češ da je v nevarnosti islamska vera, pa tudi tega ni pozabil naglašati, da se Angleži ne drže pogodbe, ki je bila prej z njimi sklenjena. Sprva so Angleži poslali v boj na ta plemena samo 3000 vojakov, pozneje pa so spoznali, da to ne bo zadostovalo za tako silovit odpor, kakršnega so pokazala uporna plemena. Računajo, da je Ipijevih vojakov padlo nad 800, ranjenih pa je bilo približno ravno toliko.

Meseca avgusta so Angleži ponudili Ipiju mir pod pogojem, da plača poldrug milijon dinarjev in da izroči 2000 pušk. Če Ipi teh pogojev ne bi sprejel, so mu obljubili, da bodo začeli z vojno v večjem obsegu, dokler ga ne prisilijo k popolni predaji. Zdi se, da se je Ipi tega le ustrašil in da ga je srečala pamet. Od takrat naprej je prišlo kvečjemu še do čisto brezpomembnih prask med posameznimi divjimi tolpmi ter indijskimi, oziroma angleškimi vojniki.

Ta boj se zdi približno takšen, kakor ga prav zdaj prikazuje v Ljubljani film »Poročnik indijske brigade«.

Nova obleka italijanske vojske

Vzrok temu je bil dež, ki je Mussolinija zadnjič v Nemčiji namočil

Ko je bil italijanski predsednik vlade Mussolini zadnjič v Nemčiji, je imel ob tej priliki tudi govor na prostem. Padal pa je takrat dež, ki je italijanskega diktatorja precej namočil. Tedaj se je zvedelo tudi, da so Mussolinijevo uniformo morali nesti h krojaču, da jo je zlikal. Pri tem pa so ugotovili, da obleka, ki jo je imel Mussolini na sebi, ko je govoril nemškemu narodu in po radiu vsemu svetu, ne prenese nemškega podnebnja... Črna diktatorjeva kapa je po paradi v Berlinu tudi nekoliko izgubila svojo barvo.

To spoznanje — pravijo — je nagnilo Musso-

linija, da je izdal ukaz, po katerem dobi fašistična milica in italijanska armada drugo uniformo. Pravijo tudi, da bodo dosedanje italijanske vojaške kape zamenjali s kapami, kakršne nosijo italijanski alpinci in so jih dozdaj nosili italijanski vojaki na manevrih. V svečanih prilikah pa naj bi v bodoče nosili miličniki takšne kape, kakor jih imajo zdaj vojaki italijanske redne vojske. Zamenjali bodo tudi zelenkasto-sivo uniformo italijanske vojske z drugačno, ki jo bodo imenovali »uniformo italijanskega cesarstva«. Pravijo, da bo do spremembe italijanske vojaške obleke kmalu prišlo.

Sloviti pasijon v Luzernu

Od 9. do 11. septembra letos bodo v Luzernu pred dvorno cerkvijo pasijonske igre, ki so po vsebini in po režiji precej podobne tistim, ki so jih v Luzernu igrali v srednjem veku. Te igre bo priredila pasijonska občina, ki ima že zelo staro zgodovino. Ustanovljena je bila leta 1470. Luzernske pasijonske igre so še za nekako 160 let starejše kot pa znamenite igre v Oberamgau-u. V Luzernu imajo še vedno ohranjene točne gledališke načrte iger, ki so jih izvajali v srednjem veku na vinskih sejmihi. Takrat so te igre predvajali dva dni zaporedoma. Profesor dr. B. Evans, ki poučuje na vseučilišču v severnoameriški državi Ohio, je temeljito raziskal zgodovino luzernskih iger in se sedaj menda bavi s mislijo, da bi izdal knjigo, v kateri bi podal nekatera najstarejša besedila teh iger v izvirniku, ki mu bo dodal angleško razlago.

Spomenik „Britanije“ v Boulogneu

Spomini na svetovno vojno še vedno niso pokopani. Še zdaj po vseh državah, ki so se udeležile te strahotne vojne, postavljajo spomenike, posvečene spominu padlim vojakom, ali pa spominu na kak drug dogodek, ki ga bo zgodovina tudi zapisala. Tako zdaj poroča nek francoski časopis, da bo angleški kralj Jurij še letos prišel v francosko pristaniško mesto Boulogne, da se udeleži odkritja spomenika »Britanije«. To bo velikanski kip, ki ga bodo postavili v tem pristaniškem kraju, kjer so leta 1914 stopile na francoska tla prve angleške čete, ki so odhajale na evropske krvave poljane.

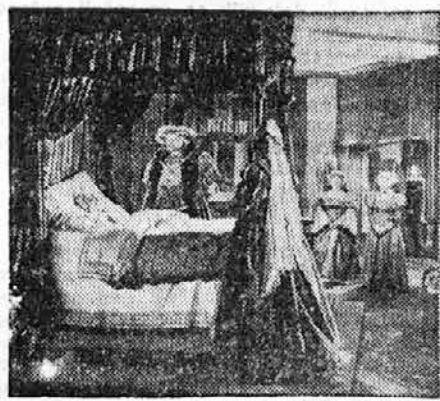
Jugoslovanski predsednik vlade dr. Stojadinović pri Hitlerju.

Hindenburgov kapitan Pruss bo spregledal

Znameniti nemški zrakoplov »Hindenburg«, ki se je vžgal 6. maja 1937 v Ameriki in vzel življenje skoraj vseh posadki in potnikom, je vodil kapitan Pruss. Tudi on je bil hudo opečen po obrazu in pri tem zgubil vid. Sedaj pa poročajo iz neke klinike v Frankfurtu, kjer se kapitan zdravi, da bo zopet kmalu spregledal in prijel v svoje izkušene roke poveljstvo nemških zračnih ladij in nemškega zrakoplovstva sploh.

Mark Twain:

Kraljevič in siromak

1.
Jeseni leta 1537. se je rodil angleški prestolonaslednik. Vest o tem dogodku so z velikim veseljem sporočili ljudstvu. Henrik VIII. je le dobil naslednika, ki si ga je toliko želel. Mati malega princea, Ivana Seymour, je umrla. Princu so dali ime Edward.

Programi Radio Ljubljana

Petek, 21. januarja: 11. Solska ura: Akademija ob 60-letnici Otona Župančiča, izvaja I. dekl. mešč. šola — 12. Koračnice slavnih skladateljev (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Iz naših krajev (pl.) — 14.30 Vreme borzo — 15. Zenska ura: Zena v glasbi (gd. Vida Radolaj) — 18.30 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) — 18.40 Francoščina (g. dr. Stanko Leben) — 19. Napovedi in poročila — 19.30 Nas. ura: Strossmeyerjeva vez s Srbijo (dr. I. Nevestić, klavir) — 19.50 10 minut za pianiste — 20. Koncert opernih spevov in napevov. Sodelujejo: gđe. Alda Nolljeva in Rad. ork. — 21.15 Citraški koncerti (g. Emil Mezgolič) — 22. Napovedi in poročila — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Petek, 21. januarja: Belgrad: 20. Igra, 21. Narodne pesmi, 21.30 Ork. konc. — 22.15 Plesna gl. — Zagreb: 20. Klavirske skladbe hrvatskih kompozitorov, 20.30 Zbor in tamburice, 21. Celó, 21.30 Dueti, 22.30 Jazz — Dunaj: 19.25 Zabavna gl., 20. Grillparzerjeva tragedija »Greča in konec kralja Otokarja«, 22.25 Glasbene novosti — Budimpešta: 19.30 Wagnerjeva opera »Tannhäuser« — Trst-Milan: 16. Violina, 21. Simf. konc. — Rim-Bari: 21. Costejeva opereta »Kralj od Maksimaa« — Praga: 19.30 Ork. konc., 20.30 Tragedija »Napoleonovih sto dni«, 22.30 Plošče — Varšava: 20. Filharmonični koncert — Berlin: 19.10 Zabavna gl., 21. Vojaska godba — Lipsko: 19.10 Staronemške zgodbe o ljubezni in smrti — Frankfurt: 19.10 Zabavna in plesna gl., 21.45 Afrške pesmi — Mopokovo: 19. Kone nemetne glasbe — Sofija: 19. Nar. pesmi, 19.20 Kvartet mandolin, 20. Flauta, 20.45 Simf. konc., 22.05 Pikara, 22.30 Lahka in plesna gl. — Strasbourg: 21.30 Ork. koncert.

M. Jacoby - R. Leigh:

Poročnik indijske brigade

100

Kako je že rekla v Kalkuti Elizabeta... »Sporočil Perryu, da je njegov brat najboljši človek, ki sem ga kdaj srečala na svetu... Ah, da... In kaj potem...?«

Zbal se je, da ga bodo čustva premagala in da se bo ves pogreznil v ta meglena, uspavaljoča razmišljanja. Stisnil je zobe in se iztrgal iz zamišljenosti. Bilo ga je sram, da bi se zdaj, med klici trobent in med zbiranjem vojakov raznežil kakor sedemnajstletno dekle!

Vzpodbodel je konja, da se je vzpel in se pogljal v dir. Geoffrey je drvel v skoku na veliko ledino, kjer se je razvrstil njegov polk v bojno postavo.

Objezdil je vrste in skupine, ki so čakale povelja. Gledal je v te obraze, ki so bili vsi obrnjeni proti njemu in pričakovali velike besede. Vsi pogledi polka so bili uprti vanj. Vsi obrazi so bili tako resni in mirni, da ni bilo zanj več dvoma, ko je letel z očmi od lica do lica: ti mogoče so vedeli, kaj jih čaka in da je udarila zadnja ura...

Toda vsi ti njegovi vojaki so bili kakor on priče tistih strašnih dogodkov v Chukotiju in so se prav zdaj najbrž najmočnejše in najbolj živo, z največjo bolečino spominjali žena in otrok, ki so umrli tam tako strašne smrti...

Ali naj se zdaj, ko je prišla ura za maščevanje, oni boje in trepetajo?

Trobente so pele na vseh straneh.

Tamle je prihajal kot zadnji general Warrenton... On bo jahal poleg Geoffreya... On in praporščak sedemindvajsetega polka...

Kar naprej je gledal te ljudi, znane in neznane obraze med njimi. Iz duše mu je začelo plahneti čustvo pomirjenja in spoškovnosti, ki ga je polnilo prej, v njem je začel plameneti gnev maščevalca.

Vzpodbodel je konja in odjezdil med gostimi vrstami konjenikov naprej. Vojaki so se mu nemo umikali in ga sprašujoče gledali. Vickers se ni oziral nanje, marveč je jezdil svojo pot — naprej na čelo polka.

Ko se je nazadnje znašel spredaj poleg generala Warrentona, se je ustavil. Warrenton je bil kljub svoji navadni dobrovoljni dobrodušnosti danes resen. Pokimal je Vickersu z glavo in mu dal z roko znamenje, naj vojakom spregovori, kar se je namenil in za kar ga je prosil.

Vickers je malo pomislil, potem se je vzravnaval v sedlu, preletel vojske s pogledom in začel z močnim glasom, ki je objel vse bojne vrste:

»Vojaki sedemindvajsetega polka! Pred nami, na onih višinah, o katerih pravijo, da jih ni mogoče zavzeti, je na strani Rusov, naših starih sovražnikov — Surat kan!«

Vrste konjenikov so se ob tem imenu zganile, kakor da jih je preletela iskra od kdo ve kod. Vse je sicer ostalo tiho, nihče ni niti zamrmral, le neslišno je valovalo po vojski kakor voda, na katero je padel sunek vetra. Te sekunde, ko je Geoffrey Vickers molčal in čakal, kakšen učinek bo začetek njegovega govora imel na vojske, je bilo slišati samo hrzanje konj, ki so nepotrpeljivo kopali z nogami, kakor da slutijo tudi oni, kaj se pripravljajo in se jim mudi, da bi čimprej oddrveli, da bi se vse skupaj čim prej končalo.

Ko se je valovanje v vrstah polka spet poleglo, ko so se konji malo pomirili in je bilo spet vse strahotno tiho, je Geoffrey nadaljeval z močnejšim glasom:

»To je tisti Surat kan, ki je pred tremi meseci dal povelje za pokol v Chukotiju. Vsi veste, kaj ste tam izgubili... To je prav tisti Surat kan, ki je prelomil slovesno besedo, ki jo je kot vojak dal vojakom... Tisti Surat kan, ki je dal umoriti našega

poveljnika, polkovnika Campbella, in vojske, ki so ostali z njim vred pri življenju... Tisti Surat kan, ki je polkovniku in njegovim zagotovil prost odhod iz trdnjave, ne da bi jim bilo treba odlagati orožje... Tisti Surat kan, ki je dal pomoriti zadnje branilce trdnjave, ki se ni mogla več braniti... Tisti Surat kan, ki je Angliji v njeni težki uri skočil za hrbet in se zvezal z njenim večnim sovražnikom... Tisti Surat kan, ki je mislil, da ga maščevanje na zemlji ne bo ujelo, ker ga ne more ujeti...

A zdaj je konec koncev udarila ura tudi njemu... Zanj ni usmiljenja, ni obzirnosti... To uro, ko naši konji čakajo, da jih poženejo v zadnji napad, to uro, ko naša kopja pripravljena za veliki boj, zdaj je ni sile, ki bi nas mogla ustaviti pred tem, da mu nesemo plačilo, ki ga je zaslužil...

»Vojaki sedemindvajsetega polka!

Naš cilj je danes... Surat kan!

Naprej!»

Pri teh besedah je Geoffrey z enim sunkom potegnil sabljo iz nožnice in dal z njo sedemindvajsetemu polku znamenje za odhod...

Obrnil je konja in s puško nad glavo kazal svoji vojski smer, v katero ga je gnala ena volja...

Sedemindvajseti polk indijske brigade, šest sto konjenikov s pokončnimi kopji, na katerih so vihrale zastavice v jutranjem vetru, je krenil naprej. V gostih vrstah, tako da je bil vojak tik ob vojaku, se je vojska poglala dalje v smer, kamor je kazala Vickersova sablja. Zagnali so se kakor črna reka proti peklenskemu kotlu, ki so ga obvladovali ruski topovi... Vse naprej in naprej proti tistim črnim bregovom, kjer je sto in sto topovskih žrel prežalo, kdaj bodo začeli nanje bruhati smrt...

Sedemindvajseti polk indijske brigade se je pomikal naprej...

v smrt... v zmagu... kdo ve kam...

„Poročnik indijske brigade“
izide kmalu v knjiži!